

TALOUSARVIOALOITE 619/2003 vp

Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten ennalta ehkäisevän psykiatrisen hoidon kehittämiseen ja hoitojonojen purkamiseen

Eduskunnalle

Lapset ja nuoret jonottavat psykiatrasta hoitoa edelleen liian kauan. Toissa vuoden alussa voimaan tulleen mielenterveysasetuksen mukaan lasten ja nuorten pitäisi päästä hoitoon kolmessa kuukaudessa, mutta esimerkiksi yliopistosairaaloissa hoitoa joutuu odottamaan edelleen useimmiten puoli vuotta. Varsinaista hoitoa edeltävään psykiatriseen tutkimukseen alaikäisen tulee päästä kolmessa viikossa. Tämä toteutuu paremmin useimmissa yliopistosairaaloissa, vaikka siinäkin on puutteita joissakin sairaaloissa.

Tutkimusten mukaan Tampereen, Turun ja Oulun yliopistollisissa sairaaloissa lastenpsykiatrasta osastohoitoa joutuu jonottamaan keskimäärin noin puoli vuotta. Perheosastolle pääsee esim. Tampereella kolmessa kuukaudessa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä HUSissa odotusaika on 4–6 kuukautta alueesta riippuen. Jonotusaika pitkäaikaiseen hoitoon on pisin Kuopiossa, jossa lapsi odottaa hoitoa 12–16 kuukautta. Lyhytaikaiseen hoitoon jono on siellä puoli vuotta. Ongelmana ovat lisäksi osastohoidon äärimmilleen ajatut resurssit, kun potilaita on miltei jatkuvasti ylipaikoilla.

Kaikki nämä jonotusajat ovat aivan liian pitkiä, varsinkin psykiatrasta hoitoa tarvitsevan lapsen ja hänen perheensä kannalta. Tarpeet ovat usein akuutteja, ja ongelmia pystytään nykyisillä resursseilla hoitamaan usein vasta sitten, kun ne ovat kärjistyneet.

Hoidon jonoja on kasvattanut osaltaan se, että lasten ja nuorten psyykkiset pulmat ovat yleistyneet Suomessa selvästi. Joka neljäs suomalainen lapsi ja nuori kärsii jonkinasteisista mielenterveyden häiriöistä. Pahimpia väliinputoajia ovat ne psykoottiset tai vaikeasti häiriöiset lapset, jotka joutuvat odottamaan kohtuuttoman kauan laitospaikkaa. He ovat riskialttein ryhmä myös syrjäytymiskehitykseen.

Toisaalta mielenterveyden ongelmien korjaamisen lisäksi tulisi panostaa myös ennalta ehkäisevään hoitoon. Ennalta ehkäisevän hoidon edut ovat lasten mielenterveyden alueella kiistattomat. Inhimillisten syiden lisäksi ennaltaehkäisy on kannattavaa myös taloudellisesti. Esimerkiksi koulupsykologin asiakkuus maksaa noin 400 euroa vuodessa, kun taas lastenpsykiatrisen sairaalapaikan vuosihinta on noin 130 000 euroa. Siksi varoja tulisi varata ennalta ehkäisevään hoitoon, samalla kun hoidetaan niitä akuuttia hoitoa tarvitsevia lapsia ja nuoria, joiden osalta ennaltaehkäisy on jo liian myöhäistä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 9 000 000 euroa lasten ja nuorten ennalta ehkäisevän psykiatrisen hoidon kehittämiseen ja jo syntyneiden hoitojonojen purkamiseen.

TAA 619/2003 vp — Leena Rauhala /kd

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Leena Rauhala /kd